

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cæremoniale FF. Minorum Strictioris Observantiæ Almæ
Provinciæ Saxoniae S. Crucis**

Sächsische Franziskanerprovinz vom Heiligen Kreuz

Nevhsii, 1706

VD18 10502327

Titulus XIX. De quibusdam domestitis consuetudinibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71672)

TITULUS XIX.

De quibusdam domesticis Consuetudinibus.

1. **C**oncionatores concionaturi, pridie in cœna vel collatione antequam detur signum ad comedendum petunt prostrati benedictionem, post meridiem vero prædicaturi; simili modo eandem petunt ipsa die prædicationis in prandio. Superior stans dat benedictionem per verba: *Dominus sit in corde, &c.* & postquam dixit *In nomine Patris & Filij & Spiritus sancti*, Communitas respondet *Amen*: si plures sint Concionaturi, benedictionem profert in numero plurali.
2. Concionator quamprimum ad Cathedram venit, format signum S. Crucis à fronte ad pectus dicens clarâ voce: *Im Nahmen des Vatters / &c.* & positis manibus hinc inde supra Cathedræ formam, benè precatur auditoribus dicens latinè & germanicè verba Pauli, 2. Cor. 13. *Gratia Domini nostri IESU Christi, & charitas Dei, & communicatio sancti Spiritus sit cum omnibus vobis, Amen.* Die Gnade unsers Herrn Jesu Christi / und die Liebe Gottes / und die Gemeinschaft des Heiligen Geistes sey mit euch allen / Amen. Et statim subjungit thema, de quo concionari intendit, latinè & germanicè, & postea dicit: *Ehe und zuvor ich von diesen und anderen dergleichen heiligen Worten / Euer Lieb und Andacht etwas weiters fürtrage / wollen wir umb Hülff und Beystand des H. Geistes bitten / fallen auf unsere Knie / und sprechen ein Vatter Unser und Englischen Gruss.* Surgens ab oratione dicit: *Euer Lieb und Andacht stehen auff / und bezeichnen sich mit dem H. Creutz sprechen:* *Im Nahmen / &c.* Formans Crucem à fronte ad pectus, Und hören an die Wort des H. Evangelij / welches uns beschreibet der H. Evangelist / talis, tali capite, und lautet wie folget. Legitque Evangelium de verbo ad verbum, quo finito, sepositoque libro Evangeliorum incipit concionari.

Concione finitâ in Parochijs & ubi moris est, dicit orationem communem germanicè : *Allmächtiger ewiger Gott* / *rc.* & deinde Confessionem generalem : *Ich armer sündiger Mensch* / *rc.* deum dicit : *Misereatur vestri omnipotens, &c. Indulgentiam absolutio-*
nem, &c. & benedicit formans crucem super populum : & recedit. Si verò aliquid sit publicandum, hoc facit Concione finita, antequam dicit orationem vel *Misereatur* : aut si pro aliqua necessitate cum auditoribus orandum est *Pater noster*, hoc fiat antequam dicit *Misereatur* ; ita ut *Misereatur & Indulgentiam* cum benedictione super populum sit ultimata conclusio ; quæ absolutio & benedictio fit, licet oratio vel confessio prædicta non dicatur.

3. Fratres qui sacros Ordines suscepturi sunt, genuflexi coram Communitate precabuntur ;

Reverendissime, præsentè Commissario generali, aut *Reverende Provinciali* præsentè, deinde : *Venerandi Adm. PP. & in Christo dilectissimi Fratres*, rogo vos propter amorem Dei : *Beatissimæ V. Mariae, S. P. N. Francisci & omnium Sanctorum*, quatenus pro me Deum orare dignemini, ut ordo *Sacerdotij, Diaconatus vel Subdiaconatus* quem ex mandato Superiorum suscepturus sum, cedat ad majorem Dei gloriam, Ordinis nostri & totius *Ecclesiæ utilitatem & animæ meæ salutem* primitias celebraturi omnia ut supra usque ad verbum *Dignemini* inclusivè. Deinde : *ut quia ex voluntate Superiorum crastina die Ss. incruenti Sacrificij primitias Deo oblaturus sum, ad tantum mysterium debite semper celebrandum per Dei gratiam dispositus esse valeam.*

Patres & Fratres migraturi ad alium Conventum : omnia ut supra, usque ad *Omnium Sanctorum* inclusivè. Deinde, ut quia ex obedientia, de hoc Conventu ad alium migraturus sum, si quem meis defectibus quovis modo scandalizaverim vel offenderim, mihi ignoscere Deumque pro me orare dignemini, quatenus hæc obedientiæ ordinatio cedat ad salutem animæ meæ.

Candidati ad habitum vel Fratres Novitij ad Professionem admitti desiderante s, ut supra ; usque ad verba, *Et omnium Sanctorum*, deinde *quatenus me ad habitum probationis (vel professionem) Seraphici Ordinis*

dinis vestri (vel nostri) admittere dignemini, ad agendam pœnitentiam, emendandam vitam meam, & Deo fideliter usque ad mortem serviendum. Postmodum Præses, pro rei exigentia, vel eos exhortatur ad perseverantiam & devotionem, vel v. g. Migraturis agit gratias, vel prout in his vel illis circumstantiis, prudentia dictaverit.

4. Qui sunt ituri foras, præsertim extra civitatem à Præsede Conventus benedictionem perant, idem faciant domum reversi, si verò P. Guardianus foret impeditus, per Portarium eidem reditum suum significare sufficit.

In domo locutoria sit imago Crucifixi aut D. Virginis, ubi Fratres de Conventu exeuntes genuflexi, introitum & exitum suum devotè recommendant hac brevi precandi formula.

V. Vias tuas demonstra nobis,

R. Et semitas tuas edoce nos ;

V. Utinam dirigantur viæ nostræ

R. Ad custodiendas justificationes tuas.

OREMUS.

Iter, actus, et voluntates nostras, quæsumus Domine in salutis tuæ prosperitate dispone, et inter omnes hujus viæ et vitæ varietates, tuo semper protegamur auxilio, per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Cum domum aliquam ingrediuntur, præmittant Salutationem B. Patris nostri in Regula commendatam & his verbis expressam : PAX HUIC DOMUI ; & respondetur à Socio : ET OMNIBUS INHABITANTIBUS EAM. Transeuntes per cœmeteria non obliviscantur psalmi DE PROFUNDIS. Intrans Ecclesias devotè orent : ADORAMUS TE DOMINE, &c.

5. Omnes Patres & Fratres hospites, idem est de ijs, qui triduo à Conventu absentes dum domum revertuntur, cum osculo sancto excipiendi sunt, eo quo sequitur modo : ij qui sunt pares, cum mediocri

U 3

incli-

inclinacione porrigendo sibi manus. Clerici vero & Laici si Sacerdotes excipiunt, vel illis valesaciunt genuflexi manus osculantur, Sacerdotes vero inclinati eis præbent dextram. Subditi, dum suum Superiorem localem excipiunt, genuflexi manum osculantur, hi parum inclinati eis gratias agant. Si verò Ministrum Provinciale, vel Patrem Provinciæ excipiunt, genuflexi extremum nodum Chordæ apprehendentes osculantur. Fratres hospites à loco hospitij recessuri, non omittant cum gratiarum actione valedicere Superiori & ab eo benedictionem petere.

6. Singulis diebus sabbatinis, vel si per festum fori impediuntur feriis 6tis juxta Provinciæ nostræ consuetudinem servatur lotio pedum, hora 3tia campanella Refectorij tintinnatur, interim Versicularij, quorum est pedes lavare de necessariis tempestivè provident. P. Instructor, aut ubi Instructor non est, P. Vicarius junctis manibus dicit
Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Actiones nostras quæsumus aspirando præveni et adjuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio et operatio à te semper incipiat, et per te cepta finiatur: Per Christum Dominum nostrum. **R. Amen.** Deinde addit: *Adjutoriam nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit cælum et terram.*

Durante Lotione à Fratribus vel Patribus aliquid ex S. Bernardo aut alio pio Auctore legitur. Illa finita, jungitur Psalmus DE PROFUNDIS, cum consuetis Versiculis & Collectis.

7. Item diebus Sabbatinis aut ijs impeditis feriis 6tis, etiam in Vigiliis solemniorum festorum, si infra hebdomadam occurrant, scribitur tabula officiorum communium ut omnia ordinatè fiant.

8. In litterarum inscriptionibus, quam diligenter attendant quisque titulo notari debeat, neque aliquis alio utatur quam in Capitulari

culari tabula præscriptus est. Si scribatur Sacerdoti, cui ratione Officij in tabula titulus non datur, utentur hac formula: Junioribus: Religioso ac in Xto dilecto Patri: Senibus autem Vdo, &c.

Notandum autem quod Patri: si scribant alicui ex nostro Ordine, semper subjungendum Fratri, v. g. Adm. Rdo Patri vel Adm. Ven. Patri, Fratri N. N. &c.

Si extra Provinciam ad Patres, qui sunt de Recollectione litteræ dirigendæ Strictioris Observantiæ omittendum, & loco illius scribendum Fratrum Minorum Recollectorum.

9. Seedulæ Mortuariæ sint humiles, & quantum fieri potest uniformes, sequentis tenoris. Anno reparata salutis Millesimo, &c. die, Mensis, &c. hora, &c. in Conventu nostro Fratrum Minorum Strictioris Observantiæ, consuetis Ecclesiæ Sacramentis ritè præmunitus, inter adstantium Patrum ac Fratrum preces piè in Domino obdormivit, deinde subjungatur titulus, prout alicui ex tabula Capitulari vel Provinciæ consuetudine competit: v. g. Vdus. Adm. Pater Frater, vel Vdus Pater Frater, vel si Clericus aut Laicus fuerit, Religiosus & dilectus nobis in Xto Frater: post titulum N. N. deinde officium, si in actuali officio defungatur, v. g. Guardianus, vel Provinciæ Definitor, Lector, &c. addatur insuper, si titulum alium perpetuum habeat v. g. Lector emeritus, Guardianus emeritus, Lector jubilatus & Provinciæ Pater perpetuus, &c. Ætatis sue Anno, &c. Professionis, &c. Sacerdotij, &c. pro cuius animæ refrigerio precum ac Sacrificiorum vestrorum suffragia petimus propter Deum, paria vestris, ubi requisiti fuerimus, reddere paratissimi. Requiescat in pace.

10. Fratres qui ad Infirmos evocantur, memoriter teneant breves aliquas orationes jaculatorias, & pias mentis ad Deum excitationes, quibus & Infirmus sublevetur & assistentes ad pietatis affectum excitentur. Exhibito necessario obsequio, antequam discedant Infirmum, lectum ejus & cubiculum aspergant aqua benedicta dicentes Antiphonam Asperges me Domine, &c. Aspersione finita manu super Infirmum signum crucis producant, dicendo Benedictio Dei Omnipotentis Patris & Filij & Spiritus sancti descendat super te & maneat semper. Amen.

11. Die

11. Diebus Communionis omnes Fratres Clerici & Laici post primam vel 3tiam in choro convenientes prostrati dicunt CONFITEOR, & absolute à chori Præsidi percepta pro meliori ad sacram Communionem dispositione sese reconciliant, dicendo ignoscat peto defectibus meis propter Deum; & reconciliatione facta orant quinquies *Pater & Ave Maria* in cruce. In locis ubi summum Sacrum immediate jungitur 3tiae, aut ubi ob Sæcularium præsentiam in choro commodè non posset, consultum foret ut reconciliatio fieri mane post lectum *Ave maris stella*.

12. Quando Patentes Litteræ Prælatorum Generalium vel Provincialium in Communitate legendæ, lecturus dum eas de manu Præsidis accipit, primo, manum, deinde se erigens ipsas Patentes Litteras osculatur. Dum lectas reddit, primo eas, deinde manum Præsidis osculatur, ut de osculo manus sub Sacro solemniter dictum est. Si Patentes illæ contineant Mandatum Obedientiæ tangens totam Communitatem, ad verba obedientiam significantia, depositis palliis mox omnes se prosternunt in terram; nisi sederint ad mensam, tum enim satis est deposito Caputio profundè se inclinare. Quod si vero unum vel alterum solum obedientiam tangat, etiam hic de mensa surgens se prosternet, dum vero per obedientiam injungitur, aliquid quod ad ipsius Prælati mandantis Officium spectare videtur v. g. dum ex Mandato Provincialis Guardianus executurus aliquam Sententiam à Provinciali dictatam; dum quis examinaturus Confessarios, &c. sufficit, quod illi, quibus hoc mandatur profundè inclinent.

TITULUS XX.

*Formula Dimissorialium ordinandorum vel
approbandorum.*

*Supplica ad Ordinarium pro ordinandis
Fratribus.*

Reve-